

VIKINGBAD

***Retningslinjer for
etisk handel
for
VikingBad AS***

**Skrevet av Snorre Larstad, Director Strategic Sourcing
Godkjent av styret i VikingBad AS**

**Etablert september 2019
Sist revidert og styregodkjent 2023**

Innledning

VikingBad AS har stor tro på samfunnsansvarlig forretningsvirksomhet. Det er derved viktig å ta ansvar for alle våre handlinger, inkludert arbeids- og miljøsituasjonen for arbeiderne som deltar i produksjonen av våre produkter, samt den påvirkning våre produkter har på miljøet. VikingBad AS jobber for å fremme gode arbeids- og miljøforhold i våre leverandørkjeder. VikingBad AS har som mål å kontinuerlig forbedre retningslinjer og praksis, samt å samarbeide tett med våre leverandører og forretningspartnere i arbeidet med å overholde disse retningslinjene. For å tydeliggjøre hva vi forventer av våre leverandører, våre ansatte, og andre interessenter, har VikingBad AS utarbeidet retningslinjer for etisk handel. Retningslinjene dekker grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø.

Prinsipper

Det er forventet at våre leverandører kontinuerlig jobber for at produksjon av varer og tjenester skal foregå i samsvar med nedenstående internasjonalt anerkjente og definerte standarder. Som en generell regel må leverandørene også sørge for at deres underleverandører overholder disse standardene. Kontraktarbeidere, dagarbeidere og fritidsarbeidere hos leverandører og underleverandører må inkluderes i dette arbeidet. Under visse politiske og/eller kulturelle omstendigheter kan det vise seg utfordrende å overholde visse standarder, eller innhente identiteten og/eller kontakt med alle underleverandører. Under slike omstendigheter kan man velge en alternativ og passende tilnærming.

Våre leverandører må tillate VikingBad AS, eller de som er autorisert av VikingBad AS, ubegrenset tilgang til sine fasiliteter og til alle relevante kilder til enhver tid, uansett om forhåndsvarsel er gitt eller ikke. Denne tilgangen skal omfatte muligheten til å intervju ansatte for å øke vår forståelse av arbeidsmiljøet hos våre leverandører. Leverandørens dokumentasjon kan ha form av egenerklæring, oppfølgingsmøter og/eller inspeksjoner av arbeidsforholdene på produksjonsstedet.

Våre leverandører er forventet å nå de primære målene for dette samarbeidet innen rimelig tidsramme og dette vil som hovedregel være en forutsetning for videre handel med VikingBad AS. Unnlattelse av å forbedre forholdene vil føre til overveielser og rett fra VikingBad AS om hvorvidt forretningsforholdet til den respektive leverandøren skal avsluttes. Samarbeidskontrakten vil bare bli avsluttet hvis leverandøren fortsatt ikke er villig til å raskt rette opp i bruddet etter gjentatte henvendelser.

Krav til egen virksomhet

Sosiale og miljømessige standarder blir tillagt vekt ved valg av nye leverandører.

VikingBad AS skal samarbeide med leverandører som er villige til å gå i åpen dialog om kontinuerlig forbedring av produktkvalitet, sikkerhet, helse, miljø og generelle arbeidsforhold.

Prinsippene om kontinuerlig forbedring skal være dypt forankret i våre interne styringssystemer. Vi skal søke å samarbeide med leverandører som overholder lignende verdier i deres ledelses- og produksjonspraksis. Et viktig element i dette er at våre leverandører skal ha ISO 9001 sertifisering. Unntak kan gjøres når/hvis våre leverandører har reell praksis og systemer på plass for å sikre kontinuerlig forbedring av sine administrasjonssystemer.

VikingBad AS er Miljøfyrtårn sertifisert og sterkt interessert i miljøspørsmål. Som sådan skal VikingBad AS konsekvent søke å redusere negativ miljøpåvirkning knyttet til bruk og produksjon av våre produkter. Vi skal velge leverandører som er interessert i å samarbeide med oss for å nå slike mål. VikingBad AS ønsker leverandører med ISO 14001, FSC, og/eller lignende sertifisering og faktisk ledelsespraksis velkommen.

VikingBad AS viser omsorg og tar generelt samfunnsansvar. Dette inkluderer respekt for grunnleggende menneskerettigheter. Som sådan søker vi å samarbeide med leverandører som deler våre verdier, og ønsker velkommen leverandører med ISO 26000 sertifisering for samfunnsansvar, BSCI, SMETA, og/eller lignende sertifiseringer.

VikingBad AS inkludert alle ansatte, skal aldri tilby eller motta ulovlige eller urettmessige pengegaver eller andre godtgjørelser for å oppnå forretningsmessige eller private fordeler for egen del eller fordeler for kunder, agenter eller leverandører.

Krav til forhold i leverandørkjeden

VikingBad AS sine retningslinjer for etisk handel er basert på internasjonalt anerkjente FN- og ILO-konvensjoner og angir minimums- og ikke maksimumsstandarder. Lovgivningen på produksjonsstedet skal respekteres. Der hvor nasjonale lover og reguleringer dekker samme tema som disse retningslinjene, skal den høyeste standarden gjelde.

1. Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO konvensjon nr. 29 og 105)

- 1.1. Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.
- 1.2. Arbeidere skal ikke måtte levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver og skal fritt kunne avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid gitt innen rimelig tid og i henhold til nasjonale lover.

2. Fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr. 87, 98, 135 og 154)

- 2.1. Arbeidere skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget ønske, og til å forhandle kollektivt. Arbeidsgiver skal ikke blande seg inn i, hindre eller motarbeide fagorganisering eller kollektive forhandlinger.
- 2.2. Fagforeningsrepresentanter skal ikke diskrimineres eller hindres i å utføre sitt fagforeningsarbeid.
- 2.3. Dersom retten til fri organisering og/eller kollektive forhandlinger er begrenset ved lov (f.eks. når «Fagforeningsloven for Folkerepublikken Kina» begrenser en slik tilknytning til «All-China Federation of Trade Unions»), skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.
- 2.4. Slike foreninger og forhandlinger skal under ingen omstendigheter være i strid med relevant nasjonal lovgivning.

3. Barnearbeid (FNs konvensjon om barnets rettigheter, ILO konvensjon nr. 138, 182 og 79, ILO anbefaling nr. 146)

- 3.1. Minstealder for arbeidere skal ikke være mindre enn 15 år og i tråd med
 - i) nasjonal minstealder for ansettelse, eller;
 - ii) minstealder for obligatorisk skolegang,med høyeste alder som gjeldende. Dersom lokal minstealder er satt til 14 år i tråd med unntaket i ILO konvensjon 138, kan dette aksepteres.
- 3.2. Nyrekruttering av barnearbeidere i strid med ovennevnte minstealder skal ikke finne sted.
- 3.3. Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som er til skade for deres helse, sikkerhet eller moral, inkludert nattarbeid.
- 3.4. Det skal etableres handlingsplaner for snarlig utfasing av barnearbeid som er i strid med ILO-konvensjonene 138 og 182. Handlingsplanene skal dokumenteres og kommuniseres til relevant personale og andre interessenter. Det skal legges til rette for støtteordninger hvor barn gis mulighet til utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.

4. Diskriminering (ILO konvensjon nr. 100 og 111 og FNs Kvinnediskrimineringskonvensjon)

- 4.1. Det skal ikke forekomme diskriminering når det gjelder ansettelse, avlønning, opplæring, forfremmelse, oppsigelse eller pensjonering basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, sivil status, seksuell orientering, fagforeningsarbeid eller politisk tilhørighet.
- 4.2. Det skal etableres vern mot seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende adferd og mot diskriminering eller oppsigelse på usaklig grunnlag, f. eks. ekteskap, graviditet, foreldrestand eller status som HIV-smittet.

5. Brutal behandling

- 5.1. Fysisk mishandling eller avstraffelse, eller trussel om fysisk mishandling er forbudt. Det samme gjelder seksuelt eller annet misbruk og andre former for ydmykelser.

6. Helse, miljø og sikkerhet (ILO konvensjon nr. 155 og anbefaling nr. 164)

- 6.1. Det skal arbeides for å sikre arbeidere et sikkert og sunt arbeidsmiljø. Farlige kjemikalier og andre stoffer skal håndteres forsvarlig. Nødvendige tiltak skal iverksettes for å forhindre og minimere ulykker og helseskader som resultat av, eller relatert til, forhold på arbeidsplassen.
- 6.2. Arbeidere skal ha jevnlig og dokumentert opplæring i helse og sikkerhet. Helse- og sikkerhetsopplæring skal gjentas for nyansatte og omplasserte arbeidere.
- 6.3. Arbeidere skal ha tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann. Hvis relevant, skal arbeidsgiver også ta hånd om tilgang til fasiliteter for trygg oppbevaring av mat.
- 6.4. Hvis arbeidsgiver tilbyr losji, skal dette være rent, sikkert, tilstrekkelig ventilert og med tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann.
- 6.5. Der det tilbys en felles kantine, skal mat lagres, tilberedes og serveres i samsvar med standarder og krav satt av det nasjonale helsebyrå.

7. Lønn og ytelser (ILO konvensjon nr. 131)

- 7.1. Lønn til arbeidere for en normal arbeidsuke skal minst være i tråd med nasjonale minstelønnsbestemmelser eller bransjestandard, den høyeste gjelder. Lønn skal alltid være tilstrekkelig til å dekke grunnleggende behov, inkludert noe sparing.
- 7.2. Lønnsforhold og utbetaling av lønn skal være skriftlig avtalefestet før arbeidet påbegynnes. Avtalen skal være forståelig for arbeideren.
- 7.3. Fratrukk i lønn som disiplinærreaksjon tillates ikke.
- 7.4. I tilfeller hvor en ansatt enten (a) bryter en produsents Håndbok for ansatte, (b) bryter produsentens interne retningslinjer, (c) bryter produsentens sikkerhetsbestemmelser, og/eller (d) uforsiktlige handlinger fører til direkte og dokumenterbare tap for produsenten; tillates et rimelig bonustrekk for vedkommende ansatte. Dette skal under noen omstendigheter likevel ikke gjøres i strid med relevante nasjonale lover, eller føre til en total godtgjørelse under rådende nasjonal minimumslønn.
- 7.5. I tilfeller der leverandør har iverksatt et akkordbasert lønnsystem, skal den totale lønnen som mottas av hver ansatt i alle fall ikke være under det tilsvarende lønnsnivået.
- 7.6. Ansatte skal ha rett til sosialforsikring i tråd med gjeldene nasjonale lover. Et eksempel er der «Lov om sosialforsikring» i Folkerepublikken Kina gir forordninger som gjelder ansattes rett til pensjon, medisinsk forsikring, arbeidsledighetsforsikring, arbeidsskadeforsikring, og barsel forsikring.

8. Arbeidstid (ILO konvensjon nr. 1 og 14)

- 8.1. Arbeidstiden skal være i tråd med nasjonale lover eller bransjestandard, og ikke overstige arbeidstid i samsvar med gjeldende internasjonale konvensjoner. Normal arbeidstid per uke skal vanligvis ikke overstige 48 timer.
- 8.2. Arbeidere skal ha minst én fridag per 7 dager.
- 8.3. Overtid skal være begrenset og frivillig. Anbefalt maksimum overtid er 12 timer per uke, dvs. samlet arbeidstid på 60 timer per uke. Unntak fra dette kan aksepteres dersom det er regulert av en kollektiv avtale eller nasjonal lov.
- 8.4. Arbeidere skal alltid ha overtidstillegg ved arbeidstid over normal arbeidstid (se punkt 8.1 over), minimum i tråd med gjeldende lover.

9. Regulære ansettelser

- 9.1. Forpliktelser overfor arbeidere, i tråd med internasjonale konvensjoner, nasjonale lover og regler om regulære ansettelser skal ikke omgås gjennom bruk av korttidsengasjementer (som bruk av kontraktsarbeidere, løsarbeidere og dagarbeidere), underkontraktører eller andre arbeidsrelasjoner.
- 9.2. Alle arbeidere har krav på arbeidskontrakt på et språk de forstår.
- 9.3. Lærlingprogram skal være klart definert med hensyn til varighet og innhold.

10. Marginaliserte befolkningsgrupper

- 10.1. Produksjon og bruk av naturressurser skal ikke bidra til å ødelegge ressurs- og inntektsgrunnlag for marginaliserte befolkningsgrupper, for eksempel ved å beslaglegge store landarealer, uforsvarlig bruk av vann eller andre naturressurser som befolkningsgruppene er avhengig av.

11. Miljø

- 11.1. Tiltak for å redusere negative effekter på helse og miljø i hele verdikjeden skal gjennomføres gjennom minimering av utslipp, fremme effektiv og bærekraftig ressursbruk, inkludert energi og vann og minimering av drivhusgassutslipp i produksjon og transport. Lokalmiljøet på produksjonsstedet skal ikke bli drevet rovdrift på eller skadet av forurensning.
- 11.2. Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal overholdes og relevante utslippstillatelser skal innhentes.

12. Bærekraftig bruk og opprinnelse av treressurser (Policy for the Association of Organizations with FSC, FSC-POL-01-004 V3-0 EN; FSC-STD-40-004 V3-0)

- 12.1. For trebaserte produkter har VikingBad AS som mål å jobbe i tråd med FSCs (Forest Stewardship Council) verdier og misjon for å fremme en miljømessig hensiktsmessig, sosialt gunstig og økonomisk levedyktig forvaltning av verdens skoger.
- 12.2. Så langt det er mulig, har VikingBad AS derfor som mål å hente sine trebaserte produkter fra leverandører hvis Chain of Custody systemer er vurdert og sertifisert til å oppfylle kravene til FSC.

13. Respekt for grunnleggende menneskerettigheter

- 13.1. Med grunnleggende menneskerettigheter menes de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som følger av blant annet FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.
- 13.2. Leverandører og partnere i leverandørkjeden skal respektere grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester til VikingBad AS.

14. Korrupsjon

- 14.1. Alle former for bestikkelser, er uakseptabelt, så som bruken av alternative kanaler for å sikre illegitime private eller arbeidsrelaterte fordeler til kunder, agenter, kontraktører, leverandører eller deres tilsatte samt offentlige tjenestemenn/-kvinner.

15. Ledelsessystem hos leverandører

Ledelsessystemet er sentralt for implementering av etiske retningslinjer. VikingBad AS understreker viktigheten av at leverandør har systemer som støtter implementeringen av disse. Forventningene er tydeliggjort ved at:

- Leverandøren bør utpeke en ansvarlig, sentralt i organisasjonen, for implementering av de etiske retningslinjene i egen virksomhet
- Leverandøren skal gjøre retningslinjene kjent i alle relevante deler av sin organisasjon
- Leverandøren skal innhente samtykke fra VikingBad AS før produksjon eller deler av produksjon settes ut til en underleverandør/kontraktør der dette ikke er avtalt på forhånd
- Leverandøren skal kunne gjøre rede for hvor varer som er bestilt av VikingBad AS blir produsert.